

11

Банки дещо полегшили умови надання іпотечних позик та продовжують знижувати ставки

16

Дешеву позику на авто можна отримати, лише сплативши 50–70% його вартості

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

БАНКИ
ТА ФІНАНСИ

ЧЕТВЕР, 29 ВЕРЕСНЯ 2011 РОКУ

№3

ПРЯМА МОВА

МИКОЛА АЗАРОВ:

«У нас нормальна валюта з вами — гривня. Вона стабільна, надійна, і вона має використовуватися при розрахункових операціях у країні»

Прем'єр-міністр про неприпустимість використання доларів як засобу розрахунку

10

Обсяг збитковості скорочується

ПОКРАЩЕННЯ. Збитки банків України за 8 місяців 2011 року склали 4,6 млрд грн. Такі дані оприлюднила прес-служба НБУ. Доходи банків, за інформацією регулятора, за вісім місяців 2011 року, у порівнянні з відповідним періодом 2010 року, збільшилися на 2,8% і склали 91,8 млрд грн.

Таким чином, «фінансовий результат діяльності банків України був негативний (–4,6 млрд грн)», — йдеться в повідомленні регулятора. Динаміка збитків банків показує великі коливання. Так, негативний фінансовий результат по банківській системі на 1 січня 2011 р. склав 13 млрд грн, що майже втричі менше, ніж станом на 1 січня 2010 р. (38,4 млрд грн).

Збитки продовжували знижуватися і в I кварталі поточного року, коли вони склали 210 800 000 грн (за I квартал 2010 р. — збиток 4,4 млрд грн). Очікувалося, що в другій половині поточного року банки вже вийдуть на прибуток.

Навіть за підсумками I півріччя фінансова ситуація виглядає відносно благополучною. За I півріччя загальний негативний фінансовий результат склав 1,06 млрд грн, що в 7,8 раза менше, ніж за аналогічний період минулого року (8,3 млрд грн).

ЦИФРА

38,2

млрд доларів

становили на 1 вересня 2011 р. золотовалютні резерви НБУ

Рейтинг надійності українських банків

12-13

ТЕНДЕНЦІЇ. Результати першого півріччя 2011 року

Держбонд з «іноземним» забарвленням

РИНОК КАПІТАЛУ. Експерти неоднозначно сприймають наміри Нацбанку випустити облігації внутрішньої державної позики, номіновані у валюті

Вікторія КОВАЛЬОВА,
«Урядовий кур'єр»

На початку вересня голова Національного банку України (НБУ) Сергій Арбу-

зов повідомив, що центральний банк спільно з Міністерством фінансів практично завершив розробку програми з випуску облігацій внутрішньої державної позики

ОВДП, деномінованих у валюті. Втім, і досі параметри та умови випуску цього інструмента залишаються невідомими. «Цей інструмент дасть змогу Міністерству фінансів залучити додатковий сегмент інвесторів і здешевити фінансування державного боргу. Проте оцінити широту його використання поки що неможливо, оскільки

невідомі основні параметри випусків валютних ОВДП», — зауважує заступник голови правління АТ «Сбербанк Росії» Дмитро Золотко.

15

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Обіг іноземної валюти в Україні обмежать

КОРИГУВАННЯ. Прем'єр-міністр Микола Азаров перекоаний, що в Україні потрібно обмежити обіг долара і посилити розрахункові операції в гривні. У зв'язку з цим правління Національного банку найближчим часом розгляне і скорегує правила валютних операцій, заявив він.

«У мене не викликає сумнівів, що рішення Національного банку правильне. Треба нарешті серйозно займатися тіншовою економікою, виплатою зарплат у конвертах. Взагалі, доллар не повинен ходити в нашій країні як засіб розрахунку, його ходіння має бути обмежене. Розраховуючись долларом, ми послаблюємо свою валюту», — зазначив М. Азаров.

Прем'єр підкреслив, що українська валюта надійна, стабільна і вона має використовуватися при розрахункових операціях в Україні, а доллар має застосовуватися для поїздки на відпочинок. «Його обіг в країні повинен бути обмеженим», — підкреслив М. Азаров.

Прем'єр нагадав, що Україна протягом 20 років розраховувалася чужою валютою. А в Європі, за його словами, ніхто не розраховується гривнею, а тільки своєю національною валютою. Водночас він зазначив, що правила необхідно скорегувати для зменшення обмеження свободи громадян. «Якщо на цілком законних підставах отримана валюта, вона повинна обмінюватися вільно, без всяких обмежень», — сказав він.

Доходи населення скоротилися на 1,6%

ФІНАНСИ. Реальна заробітна плата українців у серпні знизилася на 1,6% порівняно з липнем 2011 року. А в порівнянні з серпнем 2010 року зросла на 8,4%. Такі дані оприлюднила Державна служба статистики України.

Найбільше зниження реальної заробітної плати в серпні цього року, порівняно з попереднім місяцем, спостерігалось у Херсонській області (–4,5%), Одеській (–3,9%), Вінницькій (–3,7%), Закарпатській (–3,4%) та Волинській (–3,1%). У той час, як у Київській та Донецькій областях зарплати зросли на 1,4% та 0,4% відповідно.

Середня зарплата штатних працівників у серпні 2011 знизилася на 2,0%, до 2694 грн. Найвищі зарплати традиційно отримують у Києві — 4056 грн, найнижчі — у Тернопільській області (1925 грн).

Водночас загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати в Україні станом на 1 вересня поточного року, у порівнянні із заборгованістю на 1 серпня, скоротилася на 1,3%. І за раз складає 1,155 млрд грн. Зростання заборгованості зафіксовано у Донецькій (на 20,2%), Харківській (на 12,3%), Луганській (на 8,8%), Миколаївській (на 6,0%) та Львівській (на 5,8%) областях та у Києві (на 8,3%).

Найбільше заборгували своїм робітникам підприємства промисловості (671,8 млн грн), будівництва (138,2 млн грн), транспорту та зв'язку (65,5 млн грн), сільського господарства (34,02 млн грн), комунальних та індивідуальних послуг (31,9 млн грн).

У серпні начальник управління моніторингу ринку заборгованості виплат по зарплаті Міністерства соціальної політики Ярослав Діденко заявив, що заборгованість повинна бути повністю ліквідована до кінця 2011 року.

В Україні з'явиться санаційний банк

РЕФОРМИ. Його буде створено на базі АТ «Родовід банк». Таке розпорядження ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів України. Як повідомляє прес-служба уряду, основною функцією цього банку стане професійна робота з повернення коштів банкам державного сектора за раніше виданими кредитами та іншими зобов'язаннями. При цьому санаційний банк не надаватиме кредитів і не залучатиме вклади.

«Родовід Банк» має достатній рівень капіталізації, що дозволяє йому виконувати функції санаційного банку без додаткових витрат державних коштів, вважають у Кабміні.

Передумовою прийняття такого рішення уряду стало подання Нацбанку і його схвалення народними депутатами на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, податкової та митної політики. Рішення уряду про утворення санаційного банку також підтримано Світовим банком та МВФ.

Бензин подорожчає?

МІНІСТЕРСТВО інфраструктури пропонує передбачити в Законі «Про Державний бюджет на 2012 рік» підвищення ставки акцизного збору на бензин з 182 до 200 євро за тону, а на дизпаливо — з 42–90 до 120 євро за тону. Про це йдеться в листі заступника міністра інфраструктури Костянтина Єфименка очільнику Мінфіну Федору Ярошенку.

Також у відомстві наполягають на скасуванні діючої зараз диференційованої ставки на дизельне паливо. За рахунок підвищення акцизів планується отримати додаткові 4,36 млрд грн для фінансування автодорожнього комплексу України.

Термін виплати пільгових позик подовжено

НЕРУХОМІСТЬ. До таких кроків уряд змушений вдатися через зірвані терміни будівництва житла

Кабінет Міністрів дозволив подовжити на термін до одного року або до початку (відновлення) будівництва виплату основної суми боргу за програмою державного пільгового кредитування будівництва (придбання) житла, яку здійснював Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву у 2007 році. Про це йдеться в постанові №991 від 21 вересня «Деякі питання погашення кредитів, наданих у 2007 році на будівництво (придбання) житла окремим категоріям громадян», повідомляє УНІАН.

Згідно з документом, термін виплати основної суми боргу, окрім відсотків за користування кредитом, подовжується у зв'язку з порушенням на шість місяців термінів введення в експлуатацію житла, що будується за рахунок коштів, передбачених у 2007 році в держбюджеті для державного пільгового кредитування будівництва (придбання) житла для окремих категорій громадян.

Малюнок з сайту allsco.ru

Зокрема, регіональне управління Державного фонду сприяння моло-

діжному житловому будівництву і позичальник у порядку, встановленому

правлінням цієї установи, можуть внести в кредитний договір зміну щодо визначення пільгового періоду для сплати основної суми боргу, окрім відсотків за користування кредитом, на строк до одного року або до початку (відновлення) будівництва.

Постановою визначається, що в разі порушення термінів платежу з погашення кредиту з позичальника стягується пеня в розмірі 0,01% від суми зобов'язань за кредитом, термін виконання яких настав, за кожен день відтермінування, й встановлюється така черговість погашення боргу: пеня, відтерміновані платежі, відсотки за користування кредитом і основний платіж із погашення кредиту.

Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву у 2007 році профінансував програми забезпечення молоді житлом на суму 178,5 млн грн, що на 3% більше запланованого. За рахунок такого фінансування пільгові кредити на житло отримали 650 молодих сімей.

Банкіри просять скасувати нові вимоги при обміні валюти

НОВАЦІЇ. Асоціація українських банків просить Національний банк скасувати вимогу про пред'явлення паспортів при валютнообмінних операціях до 50 тис. гривень. Про це повідомив президент асоціації Олександр Сугоняко. «Я прошу голову Нацбанку повернутися до

статусу-кво. Зробити так, як було раніше. До 50 тис. гривень був обмін валют без пред'явлення паспорта», — пояснив він.

За словами президента асоціації, таке рішення НБУ прийнято несвоєчасно. «Коли ми говоримо, що відбувається дестабілізація ва-

лютних ринків у світі, держави не в змозі обслуговувати свої борги, рейтинги знижуються у країн і банків, і в цей час додавати цієї дестабілізації — це неправильно», — сказав він.

Сугоняко вважає, що документальну ідентифікацію всіх фізичних осіб, які здій-

снюють обмін валют, можна вводити лише за умови стабільної економічної ситуації.

Раніше, постановою №278, НБУ зобов'язав банки фіксувати прізвище, ім'я, по батькові особи, яка здійснює валютнообмінну операцію, в довідках та квитанціях.

Забрати квартиру у боржника стане простіше

ЗАКОНОТВОРЧИСТЬ. У Верховній Раді схвалили поправки Президента до Закону №2951-VI «Про захист прав кредиторів і споживачів фінансових послуг».

Після набуття чинності документа його норми будуть поширюватися виключно на нові кредити.

Новий документ передбачає віднесення іпотеки до споживчих позик, тож банки не зможуть видавати валютні кредити на купівлю житла. Водночас для виселення боржника

з квартири достатньо буде рішення суду, а банк зможе стягнути заставне майно за виконавчим написом нотаріуса.

Закон дозволяє банкам фіксувати ставку по кредиту (її розмір не можна буде змінювати в односторонньому порядку) або встановлювати її плаваючою. Значення плаваючої ставки банк зможе збільшувати або зменшувати згідно з підписаною угодою з позичальником, якого буде повідомляти про ухвалені рі-

шення за 15 днів. Розмір максимальної ставки повинен бути закріплений у договорі. За надання клієнтом неправдивої інформації для отримання позики йому загрожує відповідальність, включаючи позбавлення волі.

Законопроект також передбачає полегшення реструктуризації кредитів — банки отримають право щорічно списувати 0,5% суми залишку по кредиту, а збиток можна буде відносити на валові витрати уста-

нови. Під час продажу квартири на публічних торгах організатор отримує право знизити ціну лота, але не більше, ніж на 50% його початкової вартості. Організатора торгів обирають органи державної виконавчої служби.

Зараз ставки по іпотеці, які пропонують українські банки, коливаються в межах 16–20%. Однак забудовники стверджують, що такі умови неприйнятні для населення, і називають розумною ставку в 10%.

Китайська валюта набуває популярності

ЗМІНА КУРСУ. Зміцнення стабільності юанів та зростання товарообігу з Китаєм змушують банки розпочати фінансування операцій у цій валюті.

Так, окремі установи вже почали надавати українським підприємствам китайську валюту для проведення

прямих операцій, які досі здійснювалися в доларах.

За даними Державного комітету статистики, за сім місяців українські компанії експортували до Китаю товарів на \$1,09 млрд, а імпортували китайських товарів склав \$3,24 млрд. Попри значні обсяги

торгівлі, розрахунки компанії-партнери проводили в доларах, що несе значні валютні ризики. Але фінансування в китайській валюті раніше популярністю не користувалося.

На думку експертів, навіть незначне розширення валют-

ного спектру дасть змогу певним чином знизити напругу на валютному ринку. Адже якщо хоча б частина операцій з китайськими партнерами буде проводитися у юанях, зменшиться тиск на Національний банк у частині купівлі та продажу доларів.

ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ

У пошуках «довгого» кредиту

Фото з сайту buyingmegasrealty.com

СПРОЩЕННЯ. Банки децю полегшили умови надання іпотечних позик та продовжують знижувати ставки

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

На сьогодні іпотечне кредитування все ще залишається доволі «специфічним» банківським продуктом із високою долею ризиків. Так, на думку спеціалістів фінансових установ, пояснити це можна в першу чергу тим, що переважна більшість банків не має «довгих» ресурсів у значних обсягах. А кредитувати громадян, які побажали купити житло за допомогою іпотеки, треба і на 10, і на 20 років.

Втім, за словами заступника директора департаменту роздрібного кредитування Піреус Банку Олександра Гниленка, загальні обсяги виданих іпотечних кредитів із початку року зросли відчутно. Так, якщо у січні 2011 року фінансові установи надали таких позик (як на первинному, так і на вторинному ринках житла) на суму 227 млн грн, то вже у липні цього року — на 347 млн грн.

На допомогу комбанкам та людям

На «передовій» цього ринку сьогодні знаходиться Державна іпотечна установа (ДІУ), яка, як кажуть, значно полегшує банкам здійснювати кредитування населення на купівлю житла на первинному ринку. Однак із ДІУ сьогодні співробітничать небагато банків, і даремно. Адже ця установа надає всім бажаючим гравцям ринку вигідні умови. Так, наприклад, банк після видачі кредитів фізичним особам рефінансує його ДІУ, однак перший виступає лише як установа, яка супроводжує такий кредит.

Робота триває і вже є непогані результати: в період із липня до середини вересня державна установа рефінансувала кредитів, наданих банками-партнерами для купівлі житла, на суму 22 млн грн.

Втім, слід сказати про те, що комбанки, навчені гірким досвідом роботи із ДІУ наприкінці 2008 — початку 2009 рр., особливо великого бажання співпрацювати надалі із цією установою не мають. Річ у тім, що саме в період початку фінансово-економічної кризи ДІУ фактично відмовилася рефінансувати суттєву частину вже виданих банками позик і переклала всі ризики на комбанки. Інша проблема полягає в тому, що в Україні

зараз усе менше і менше залишається тих позичальників, які можуть дозволити собі обслуговування кредиту за поточними умовами ДІУ. Адже, як вважає чимало експертів, триває процес зникнення середнього класу, який завжди був в авангарді потенційних клієнтів комбанків.

Однак позики, які надаються за допомогою ДІУ, є найбільш привабливими для клієнтів комбанків. Так, наприклад, рівень відсоткової ставки для фізособи може коливатися від 13 до 14,5% у гривнях за умови сплати першого внеску від 25% загальної вартості нерухомості.

Треба зазначити, що відсоткові ставки на купівлю житла на первинному ринку більшості фінустанов, які не співпрацюють із ДІУ, на сьогодні в середньому складають від 14 до 17% річних, тобто є децю вищими.

Втім чимало комерційних банків наразі кредитують клієнтів на купівлю житла на первинному ринку за ставками від 17 до 22% річних.

Хоча, треба зауважити, що, за даними компанії ПростоБанкконсалтинг, зустрічаються установи, які кредитують під 12–12,8% без допомоги ДІУ.

Виконавці не завжди чесні

Однак якщо чесно, то співпраця із ДІУ далеко не завжди є такою райдужною.

По-перше, ця установа співпрацює із невеликими банками, які не входять до 50 найбільших в Україні, і пересічному громадянину вони ні про що не кажуть. Втім директор департаменту розробки банківських продуктів Астра Банку Сергій Міщенко (установа якого співпрацює із ДІУ) впевнений, що невеликі банки більш мобільні і гнучкі в ухваленні рішень.

По-друге, на пільгову ставку можна розраховувати не завжди. За даними самого ДІУ, лише 6 із 25 банків, які надають кредити, не дотримуються рекомендацій установи відносно максимального рівня відсоткової ставки за рефінансованими позиками у розмірі 15% річних. Так, як вважають спеціалісти ПростоБанкконсалтингу, Ощадбанк надає позики за програмою ДІУ під 22% річних, а Імексбанк — під 24%.

Крім того, програма рефінансування ДІУ не передбачає скасування одноразових платежів, страхування, застави та інших платежів, які лягають на плечі позичальників. І нарешті, далеко не всі фінустанови дотримуються рекомендованого рівня першого внеску 25% і вимагають, приміром, 30–50% авансового платежу.

Коли захистите фізосіб, тоді і будемо кредитувати

На думку О. Гниленка, протягом останніх місяців комерційні банки поступово поліпшували умови іпотечного кредитування первинного житла шляхом зниження кредитних ставок, збільшення терміну виплат та зниження рівня першого платежу. «Наприклад, ми започаткували програму кредитування житла на первинному ринку під заставу вторинного. У рамках цієї програми банк готовий кредитувати позичальників на купівлю житла в об'єктах, які належать 35 будівельним компаніям. І цей перелік не є статичним. Наша установа відкрита для розгляду пропозицій про розширення списку компаній», — додає він.

І все ж таки, попри деяке погравлення іпотечного кредитування первинного ринку житла, навіть маститі комбанки відмовляються від таких програм.

Так, заступник начальника відділу іпотечних та автокредитів Райффайзен Банк Аваль Олена Панченко зазначає, що головною перепорою на шляху відновлення видачі позик під купівлю первинного житла є недосконалість вітчизняного законодавства. «На превеликий жаль, чинні закони та підзаконні акти не регламентують у повній мірі права та обов'язки учасників ринку і не гарантують у повному обсязі захист споживачеві. Лише після того, коли ухвалить відповідні закони та стабілізується будівельна галузь, масово запрацюють програми кредитування будівництва первинного житла», — зазначає вона.

Пішли спекулянти

Середні ставки за іпотечними кредитами на купівлю житла на вторинному ринку наближаються до рівня 2008 року, а вимоги для позичальника все ще лиш

ються жорсткими. Саме це стало основною тезою «круглого столу» «Ринок вторинного житла в Україні: кредитування, ціни, прогнози», який відбувся у другій декаді вересня.

«Таке легко пояснити, адже з ринку пішли спекулятивні операції. Сьогодні квартири купують лише ті, кому вони необхідні», — зазначила заступник голови правління Ерсте Банку Світлана Черкай.

За її словами, кількість комбанків, які вийшли на іпотечний ринок (вторинна нерухомість), збільшується кожного дня, і дуже приємно, що до цього переліку долучилися такі відомі фінустанови, як, наприклад, Укрсоцбанк та Райффайзен Банк Аваль.

«Втім, вимоги до позичальника все ще залишаються жорсткими. Це і рівень офіційних доходів (які повинні бути підтвердженими), і постійне місце реєстрації. Ми вважаємо, що ці вимоги не зменшуватимуться, принаймні в цьому році», — констатувала С. Черкай.

Тут слід додати, що жорсткі вимоги пред'являються не лише до позичальників, а й до банків. Національний банк України зобов'язав всі фінустанови в обов'язковому порядку розраховувати кредитотримувачу кінцеву ефективну ставку. І це, до речі, справедливо, адже банкіри пропонують, приміром, кредит під 13–18% із прихованими комісіями, які, як кажуть, «зашиїть» в страховки.

Поширюється тенденція залучення широкого кола фінансових поручителів. Потенційні кредитотримувачі «шукають» таких осіб серед близьких та далеких родичів, знайомих, начальників на роботі тощо.

Однак не можна сказати, що умови видачі іпотечних кредитів під купівлю вторинної нерухомості лише ставали жорсткішими. Так, за доволі короткий термін посткризової видачі позик банкіри збангули, що можна відмовитися від умови наявності у кредитотримувача заставного майна.

Полегшення все-таки є

На сьогодні комбанки вже цей фактор не дуже непокоїть. Втім, більш прискіпливо вони стали ставитися до фінансового стану позичальника.

Також останнім часом суттєво зменшилася вимога фінансових установ щодо першого внеску. Сьогодні середня величина цього показника складає 30–50%, однак є банки, які надають кредити за умови першого внеску у розмірі 20%, а чимало таких, які вимагають обов'язковий внесок 80%.

А за даними ПростоБанкконсалтингу, у вересні цього року

знизили вимогу до першого внеску кілька банків, і суттєво. Так, Банк Кредит Дніпро зменшив перший внесок із 50 до 30%, Укрсоцбанк, Ерсте Банк та українська «доня» Сбербанку Росії — із 40 до 30%.

Щодо ставок на купівлю вторинної нерухомості у кредит, то вони наближаються до показників ставок у валюті, які були на ринку до кризи 2008 року. На думку банкірів, за 2011 рік цей показник поступово зменшувався щомісяця на 1–1,5%. Так, наприклад, за даними фахівців Ерсте Банку, якщо на кінець 2010 року ставки за іпотечними кредитами (купівля житла на вторинному ринку) були на рівні 20–21% річних, то сьогодні цей показник вже складає 13–14%.

За даними ПростоБанкконсалтингу, середні реальні ставки за іпотечними кредитами знижувалися протягом вересня таким чином: на чверть відсоткового пункта ставки за кредитами на 10 років; 0,33–0,38% позики терміном на 1,5 та 15 років. Найнижчою лишається середня ставка за кредитом на 20 років — 17,02% річних, а найдорожчими є позики на рік — 19,43%.

Слід зазначити, що сьогодні банки пропонують як фіксовану, так і плаваючу ставки. Другу з них прив'язано до так званого індикатора у гривнях. Так, як варіант фінустанови зараз пропонують прив'язувати цей показник на річну відсоткову ставку за депозитами.

Як правило, фіксовану ставку пропонують на менший термін кредитування — 5–10 років. І це зрозуміло, адже банки ризикують, якщо ситуація на курсовому ринку різко зміниться, як кажуть, не на користь фінустанов. Сьогодні за такими ставками беруть іпотечні кредити на невеликі суми. А взагалі вона вигідніша за плаваючу.

Таким чином, потенційні кредитотримувачі мають зараз великий арсенал вибору методів купівлі як первинного, так і вторинного житла. За весну та літо 2011 року поліпилися умови отримання позик, хоча вони є все ще жорсткими. Крім того, нещодавно у Верховній Раді було зареєстровано законопроект, який пропонує новий механізм накопичення фізособами коштів на купівлю житла або інвестування у будівництво за допомогою банків. Усе це пропонується зробити за допомогою банківських фондів управління. Цікаво, що їх учасниками повинні стати компанії-роботодавці, які зможуть відкривати корпоративні рахунки для своїх працівників або навіть їхніх родичів. Отже, чекаємо настання нової ери купівлі житла за іпотекою.

Умови кредитування купівлі житла на вторинному ринку від комбанків станом на 12 вересня 2011 року (термін 20 років)			
Аванс від банку, %	Комерційний банк	Реальна річна ставка, %	
		Ануїтет	Класична схема
20	ВТБ Банк	18,57	18,6
	Укргазбанк	15,37	15,40
	БМ Банк	16,09	16,14
25	Ощадбанк	17,07	17,10
	ВТБ Банк	18,07	18,10
30	Піреус Банк	15,45	15,50
	ВТБ Банк	18,07	18,10
	Universal Bank	15,45	15,50
	Сбербанк Росії	17,16	17,19
35	Перший Український міжнародний Банк	15,93	15,94
	ВТБ Банк	17,57	17,60
40	Сбербанк Росії	16,66	16,69
	ВТБ Банк	17,07	17,10
	Credit Agricole (Індекс-Банк)	19,66	19,75
50	Піреус Банк	15,45	15,50
	Credit Agricole (Індекс-Банк)	19,16	19,25
60	Сбербанк Росії	18,06	18,09
70	Індустріалбанк		22,10
80	Індустріалбанк		21,10

Джерело: компанія ПростоБанкконсалтинг

Рейтинг надійності українських банків за результатами першого півріччя 2011 року

ЕКСПЕРТИЗА

№ п/п	Назва банку	Рейтингова оцінка	Загальна кількість набраних балів	Преміальні коефіцієнти			Показники роботи банку, млн грн				Достатність капіталу		Якість активів		Дохідність		Загальна ліквідність
				За частку ринку	За зовнішню підтримку	За якість управління	Активи всього	Частка в групі ТОП-100 банків за розміром активів	Кредити та заборгованість клієнтів	Власний капітал	Власний капітал / Активи	Власний капітал / Зобов'язання	Резерви під знецінення кредитів / Кредити та заборгованість клієнтів	Резерви під знецінення активів / Активи	Чистий процентний дохід / Активи	Прибуток за період / Власний капітал	
1	ІНГ БАНК УКРАЇНА (ING GROUP)	ua.1	882	1,050	3,0	1,0	9393,34	1,01%	6366,00	1698,21	18,08%	22,07%	2,35%	1,72%	4,36%	9,81%	17,75%
2	ОЩАДБАНК	ua.1	840	1,388	2,5	1,0	72451,51	7,76%	49451,89	17396,17	24,01%	31,60%	13,69%	9,52%	4,16%	1,42%	13,29%
3	УКРЕКСІМБАНК	ua.1	807	1,429	2,5	1,0	80011,47	8,57%	52898,28	17622,09	22,02%	28,25%	16,87%	11,59%	3,04%	0,21%	23,49%
4	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	ua.1	773	1,030	3,0	1,0	5660,31	0,61%	2490,04	615,53	10,87%	12,20%	4,52%	2,34%	4,73%	33,37%	23,13%
5	УКРСОЦБАНК (UNICREDIT BANK)	ua.1	707	1,214	3,0	1,0	39968,17	4,28%	37704,67	6579,06	16,46%	19,70%	19,87%	19,04%	3,81%	0,08%	9,49%
6	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	ua.1	645	1,035	3,0	1,3	6499,83	0,70%	4981,20	751,00	11,55%	13,06%	11,93%	9,28%	3,16%	3,44%	28,12%
7	БРОКБІЗНЕСБАНК	ua.1	592	1,096	2,0	1,0	17842,05	1,91%	12553,54	2390,94	13,40%	15,47%	7,02%	5,24%	1,10%	1,02%	26,66%
8	СВЕДБАНК	ua.1	558	1,062	3,0	1,2	11602,11	1,24%	12289,37	1515,86	13,07%	15,03%	47,06%	50,88%	3,40%	2,91%	32,21%
9	УКРСИББАНК	ua.1	555	1,248	3,0	1,2	46285,97	4,96%	34787,16	4469,76	9,66%	10,69%	28,58%	21,79%	3,45%	-12,51%	21,90%
10	УКРГАЗБАНК	ua.1	531	1,092	2,5	1,1	17213,44	1,84%	12457,42	1970,53	11,45%	12,93%	40,80%	34,30%	3,30%	0,34%	14,47%
11	АСТРА БАНК	ua.1	512	1,008	1,8	1,0	1572,14	0,17%	776,80	1084,08	68,96%	222,12%	16,00%	9,08%	8,20%	0,99%	58,76%
12	ПРАВЕКС-БАНК	ua.1	510	1,033	3,0	1,3	6208,93	0,67%	5000,85	1197,32	19,28%	23,89%	19,46%	15,77%	4,35%	0,51%	22,99%
13	СЕБ БАНК	ua.1	500	1,017	3,0	1,3	3196,73	0,34%	2236,19	437,58	13,69%	15,86%	26,27%	18,72%	2,97%	-4,12%	28,25%
14	ПЛАТИНУМ БАНК	ua.1	499	1,015	2,0	1,0	2731,59	0,29%	1656,91	372,58	13,64%	15,79%	16,47%	10,27%	11,50%	0,13%	39,99%
15	АКТИВ-БАНК	ua.1	485	1,019	1,7	1,0	3548,49	0,38%	2495,20	562,39	15,85%	18,83%	4,38%	3,10%	1,48%	0,11%	26,85%
16	ПРИВАТБАНК	ua.1	467	1,727	1,3	1,0	135740,84	14,54%	118003,41	12683,56	9,34%	10,31%	15,96%	14,21%	2,57%	6,17%	17,98%
17	БАНК КІПРУ	ua.1	448	1,015	1,5	1,0	2815,74	0,30%	1898,33	779,80	27,69%	38,30%	10,07%	6,81%	5,54%	0,10%	43,73%
18	ПРОМІНВЕСТБАНК	ua.1	445	1,185	2,0	1,3	34590,48	3,71%	27162,15	4593,18	13,28%	15,31%	10,05%	8,71%	2,76%	0,08%	18,13%
19	БАНК ФОРУМ	ua.1	440	1,071	3,0	1,3	13208,45	1,41%	13786,52	1708,19	12,93%	14,85%	34,22%	37,34%	2,10%	-32,16%	20,47%
20	ВТБ БАНК	ua.1	422	1,192	2,5	1,2	35869,92	3,84%	32261,79	3872,22	10,80%	12,10%	16,87%	15,32%	3,46%	9,63%	9,49%
21	МАРФІН БАНК	ua.1	418	1,024	2,0	1,0	4392,72	0,47%	3140,13	515,95	11,75%	13,31%	19,79%	14,30%	3,43%	0,03%	26,66%
22	ПУМБ	ua.1	414	1,104	2,0	1,2	19505,61	2,09%	14479,36	2968,30	15,22%	17,95%	22,25%	17,18%	3,41%	3,39%	26,94%
23	РАЙФФАЙЗЕР БАНК АВАЛЬ	ua.1	397	1,295	2,0	1,2	55089,81	5,90%	44211,44	6444,39	11,70%	13,25%	29,76%	24,40%	4,83%	0,23%	16,80%
24	АЛЬФА-БАНК	ua.1	392	1,154	2,0	1,2	28786,23	3,08%	24432,10	3172,91	11,02%	12,39%	26,55%	22,81%	3,21%	0,23%	23,27%
25	МЕГАБАНК	ua.1	388	1,019	1,5	1,0	3603,06	0,39%	2911,08	648,64	18,00%	21,95%	5,61%	4,58%	2,03%	0,21%	14,82%
26	ДОЧІРНИЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	ua.1	388	1,063	2,5	1,2	11838,89	1,27%	9985,77	1178,11	9,95%	11,05%	25,55%	22,65%	4,15%	7,97%	13,91%
27	КРЕДИТПРОМБАНК	ua.2	360	1,080	2,0	1,2	14993,12	1,61%	11326,10	1855,59	12,38%	14,12%	14,52%	11,23%	1,87%	0,07%	18,26%
28	ПРОКРЕДИТ БАНК	ua.2	359	1,014	2,0	1,3	2589,72	0,28%	2168,27	256,01	9,89%	10,97%	10,41%	8,88%	5,85%	2,77%	17,27%
29	«ГЛОБУС»	ua.2	354	1,009	1,5	1,0	1609,06	0,17%	409,43	189,97	11,81%	13,39%	17,56%	5,31%	7,49%	3,19%	66,92%
30	ФОЛЬКСБАНК	ua.2	328	1,015	2,0	1,3	2823,94	0,30%	2057,63	258,66	9,16%	10,08%	30,32%	22,13%	3,94%	9,17%	33,58%
31	КРЕДОБАНК	ua.2	327	1,023	2,5	1,4	4223,14	0,45%	3701,86	581,35	13,77%	15,96%	33,25%	32,30%	1,83%	-7,30%	17,59%
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	ua.2	316	1,037	2,0	1,3	6970,61	0,75%	5317,56	822,85	11,80%	13,38%	26,34%	20,41%	5,58%	-6,26%	19,96%
33	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	ua.2	315	1,007	1,5	1,2	1385,24	0,15%	996,90	503,96	36,38%	57,18%	14,34%	11,61%	6,43%	2,08%	17,09%
34	УАВ БАНК	ua.2	311	1,041	2,0	1,1	7736,80	0,83%	6343,00	671,50	8,68%	9,50%	21,24%	17,55%	1,11%	-23,57%	19,28%
35	ЕРСТЕ БАНК	ua.2	310	1,060	2,0	1,3	11200,58	1,20%	5236,44	1379,83	12,32%	14,05%	27,48%	12,89%	4,74%	-0,34%	23,41%
36	«ПІВДЕННИЙ»	ua.2	308	1,058	1,1	1,0	10883,44	1,17%	8866,33	1523,47	14,00%	16,28%	7,62%	6,33%	2,68%	1,22%	20,00%
37	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	ua.2	305	1,016	1,1	1,1	2964,94	0,32%	2082,42	579,45	19,54%	24,29%	6,74%	4,82%	4,33%	5,67%	33,10%
38	БТА БАНК	ua.2	305	1,026	1,1	1,0	4803,30	0,51%	2384,10	1496,54	31,16%	45,26%	14,74%	7,48%	5,37%	-3,47%	54,50%
39	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	ua.2	303	1,010	1,0	1,0	1785,34	0,19%	1187,51	285,98	16,02%	19,07%	5,31%	3,70%	2,80%	0,64%	39,68%
40	«ЮНЕКС»	ua.2	302	1,006	1,0	1,0	1038,51	0,11%	802,66	338,48	32,59%	48,35%	6,08%	4,77%	3,64%	0,72%	26,26%
41	УКРГАЗПРОМБАНК	ua.2	302	1,005	1,0	1,0	1013,40	0,11%	710,84	157,18	15,51%	18,36%	9,12%	6,86%	3,27%	1,02%	31,04%
42	ІНДУСТРІАЛБАНК	ua.2	288	1,020	1,0	1,0	3764,11	0,40%	2009,81	753,23	20,01%	25,02%	16,01%	9,12%	4,80%	1,44%	42,85%
43	УКРІНБАНК	ua.3	284	1,015	1,0	1,0	2876,42	0,31%	2140,00	532,24	18,50%	22,70%	7,72%	5,97%	3,18%	0,52%	15,45%
44	ПОЛТАВА-БАНК	ua.3	282	1,007	1,0	1,0	1231,20	0,13%	816,00	219,00	17,79%	21,64%	6,93%	4,71%	2,45%	1,57%	23,90%
45	«УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ»	ua.3	281	1,005	1,0	1,0	946,16	0,10%	735,99	205,34	21,70%	27,72%	11,12%	9,60%	3,18%	1,46%	17,48%
46	БАНК 3/4	ua.3	276	1,021	1,0	1,0	3931,70	0,42%	130,12	465,40	11,84%	13,43%	2,85%	0,28%	28,11%	59,73%	55,75%
47																	

АНАЛІЗ РИНКУ

Відновлення триває

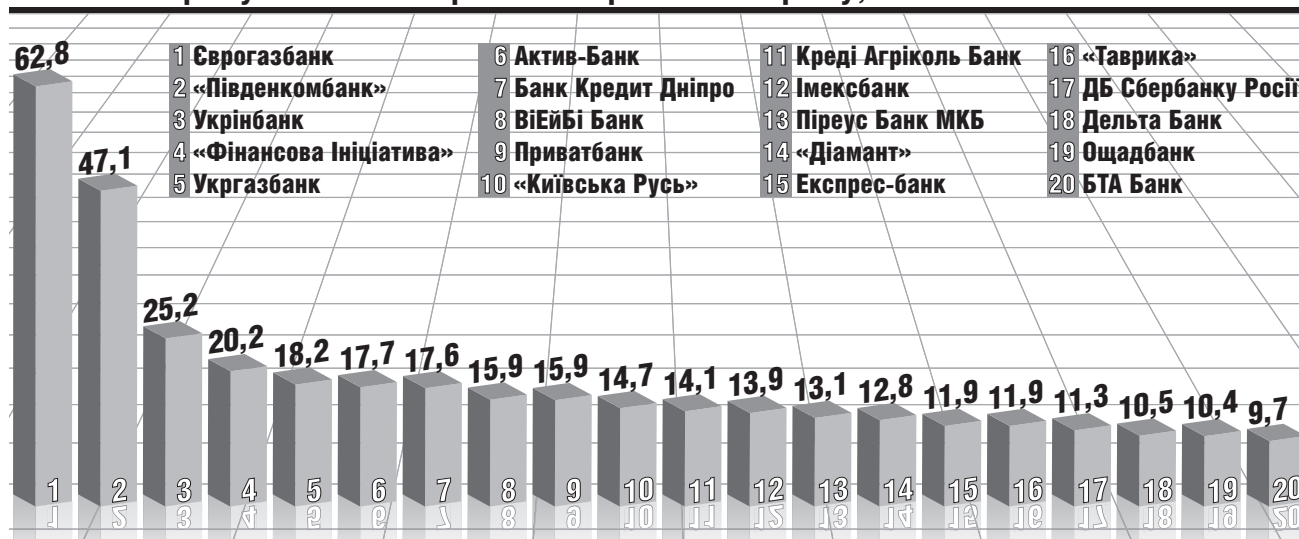
ТЕНДЕНЦІЇ. Підсумки рейтингу надійності банків за результатами першого півріччя

За 8 місяців 2011 року ВВП України зріс на 5%, а промислове виробництво на 8,9% у порівнянні з аналогічним періодом 2010 року. За другий квартал 2011 року кредитний портфель комерційних банків зріс на 2,8%. У банківській системі продовжувалось активне відновлення, яке супроводжувалось якісними змінами у системі. Зменшилась надлишкова ліквідність, особливо у групі найбільших банків, відбулось укрупнення банківських інститутів через злиття Укросоцбанку та Унікредіт, ПУМБ та Донгорбанку. В рейтинг надійності за підсумками першого півріччя 2011 р. увійшло 90 банків, з яких найкращу оцінку надійності отримали 26 банків.

Поновлення кредитування. За 8 місяців 2011 року кредитний портфель банків збільшився на 7,9% та склав 781,4 млрд грн. Зростання відбулось завдяки пожевленью кредитування корпоративного сектору. Кредити, надані компаніям, за 8 місяців зросли на 11,2%, а кредити населенню збільшилися тільки на 0,2%. Як і прогнозувало Агентство у травні, банки поступово почали відходити від надлишкової ліквідності. За другий квартал грошові кошти та їх еквіваленти на рахунках банків зменшились зі 142 млрд до 133,8 млрд грн. Під впливом монетарної стабільності банки розпочали нарощувати кредитування бізнесу. Пожевленьня бізнес-середовища має позитивно вплинути на доходи населення, що спричинить зростання обсягу наданих фізичними особами кредитів. Відповідний сценарій є типовим для відновлення після кризи, проте швидкість його реалізації залежатиме виключно від інтенсивності кредитування банками корпоративного сектору.

Традиційно Агентство звертає увагу на темпи збільшення кредитних портфелів банків, оскільки такий показник вказує не тільки на те, скільки вони вклали в розвиток економіки, а й наскільки вони володіють вільними ресурсами для кредитування. Ми проаналізували першу-третю групу банків за класифікацією НБУ, на які загалом припадало приблизно 92% активів банківської системи. Найбільші темпи зростання кредитного портфеля за підсумками першого півріччя демонстрували такі невеликі банки, як Єврогазбанк (62,8%), Південкомбанк (47,1%) та Укрінбанк (25,2%). Відповідні банківські установи були нездатні значно вплинути на збільшення кредитування в Україні, втім вони істотно наростили свої кредитні портфелі протягом першого півріччя. Відчутним також було збіль-

Рис. 1 ТОП-20 українських банків за темпами зростання кредитного портфеля за результатами першого півріччя 2011 року, %

Джерело: Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг»

шення кредитних портфелів у банків, які перебували під контролем урядів: Укргазбанк, Ощадбанк, Дочірній банк Сбербанку РФ (рис. 1).

Найбільший вклад у зростання кредитної активності банків за результатами першого півріччя був зроблений Приватбанком, кредитний портфель якого за півроку зріс на 16,15 млрд грн. Оцінюючи наведену статистику, необхідно розуміти, що Приватбанк залишався найбільшим банком країни: станом на 01.07.2011 його активи становили 135,7 млрд, а кредитний портфель 118 млрд грн, саме тому банк був здатний впливати на сценарій розвитку кредитного ринку в країні. Значний вклад у зростання загального обсягу кредитного портфеля банків було зроблено: Ощадбанком (+4,67 млрд грн), Укргазбанком (+1,92 млрд грн), ВТБ Банком (+1,74 млрд грн) та Альфа-банком (+1,52 млрд грн). Загалом вказані банки збільшили кредитний портфель за півроку на майже 10 млрд грн (рис. 2).

На думку Агентства, сьогодні вкрай важливою залишається подальша підтримка монетарної стабільності для забезпечення процесів пожевленьня кредитування населення. Збільшення на 20–30% кредитного портфеля банків за кредитами фізичним особам у річному обчисленні остаточно знизила ймовірність повернення кризових явищ у банківську систему.

Перші позитивні сигнали про зменшення збитковості в роботі банків та зростання доходів вже отримані за результатом першого півріччя. У нашому рейтингу надійності банків за результатами першого кварталу з 85 банків 14 закінчили квартал зі збитком, за підсумками півріччя з 90 банків тільки 11 були збитковими. На позитивний тренд вказувала статистика НБУ. За 8 місяців 2011 року українські банки отримали збиток у роз-

мірі 2,8 млрд грн, за аналогічний період минулого року збиток складав 8,9 млрд грн. Збільшення кредитних вкладень призвело до зростання процентних доходів банків, які частково компенсували збільшення резервів по активах. Подальше збільшення кредитних вкладень на 15–20% у щорічному вимірі, за оцінками Агентства, по-

ні 1 млрд грн. У вереснево-му рейтингу підходи змінені, до нього була включена вибірка зі 100 найбільших за розміром активів банків, з якої Агентство виключило кредитні установи з від'ємним власним капіталом, з працюючим тимчасовим адміністратором або ті, які, на думку Агентства, погано розкривали інформацію про свою діяльність.

Нарешті у рейтингу з'явився Укргазбанк, який, на думку фахівців Агентства, завдяки втручання уряду, відновив платоспроможність та за результатами оцінки надійності увійшов у ТОП-10 надійних банків з оцінкою уа.1. Нагадаємо, що у серпні 2011 року уряд України збільшив частку держави у ПАТ «Ук-

наиблизим часом відкріє кредитну лінію ПАТ «Укрідроенерго» для фінансування реконструкції другої черги ГЕС.

До першої групи надійності з рейтинговою оцінкою уа.1 перейшов ПАТ «Брокбізнесбанк»: після збільшення статутного капіталу у другому кварталі та покращення балансових показників Агентство підвищило коефіцієнт зовнішньої підтримки банку з 1,1 до 2,0. Зменшив свої позиції в першій групі надійності дочірній банк російського Альфа-банку. Агентство знизило коефіцієнт зовнішньої підтримки банку з 3,0 до 2,0 після того, як міжнародні агентства S&P та Fitch визначили кредитний рейтинг банку на рівні близького до спекулятивного, і банк погодився з рішенням відповідних агентств. Проте в нашому рейтингу Альфа-банк залишився у першій групі надійності і має рейтинг уа.1. Нагадаємо також, що банк увійшов до ТОП-5 банків за темпами збільшення кредитного портфеля у першому півріччі 2011 року. Пам'ятаймо, що рейтинг банку визначаєть-

Рис. 2 ТОП-20 українських банків за приростом кредитних портфелів за підсумками першого півріччя 2011 року, млрд грн

Джерело: Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг»

винно вивести банківську систему на позитивний результат вже за підсумками 2011 року. Проте кінцевий сценарій розвитку подій на кредитному ринку залежатиме від багатьох обставин, у тому числі від тих, які перебувають поза зоною впливу уряду України та НБУ.

Зміни у рейтингу. Загалом методика рейтингової оцінки не змінилась і фундаментально нічим не відрізняється від тієї, що була опублікована у спеціальному випуску газети «Урядовий кур'єр» (від 26 травня 2011 року). Жодний банк, який був визнаний надійним у травневому рейтингу Агентства, не постраждав. Кількість банків у рейтингу збільшилась з 85 до 90. Це зумовлено змінами у підходах до відбору банків для участі в рейтингу. Раніше Агентство встановлювало бар'єрне значення розміру активів на рів-

На момент складання рейтингу надійності банків таких банків було виявлено 10, отже, до рейтингу увійшло 90 фінансових установ.

ргазбанк» до 92,9998%. На сьогодні Укргазбанк залучений до кредитування масштабних енергетичних проектів, наприклад, банк

ся не його місцем у таблиці, а рейтинговою оцінкою за (рі)-шкалою Агентства.

Відбулася незначна ротація й у групі лідерів.

ВИСНОВКИ

1 В цілому ситуація у банківському секторі покращилась, зменшилась збитковість операцій, почали зростати процентні доходи банків, знизилась кількість збиткових кредитних установ. Монетарна стабільність та зростання ВВП і промислового виробництва забезпечують якнайкращі умови для прискорення банківського кредитування реального сектору в Україні. Збільшення обсягів кредитування в Україні при відсутності будь-яких стресових явищ у світовій економіці до кінця 2011 року гарантоване. Незважаючи на зниження темпів зростання світової економіки у другому кварталі 2011 року, через збільшення кредитування корпоративного сектору Україна має добрі шанси на пожевленьня економічного зростання вже за підсумками 2011 року.

2 У першому півріччі позитивний вплив на доходи банків спричиняло зростання кредитної активності. Ймовірність виникнення кризи у банківському секторі через зменшення рівня надлишкової ліквідності дійшла практично до нуля. Втім, основним драйвером

зростання кредитів у першому півріччі 2011 року залишався сектор кредитування бізнесу, отже, перший етап відновлення кредитної системи після кризи ще не завершено. Ймовірно, відновлення зростання в секторі кредитування населення відбудеться вже у другій половині 2011 року, за умови збереження монетарної стабільності і сталого зростання рівня активності бізнесу. На думку фахівців Агентства, всі умови для сталого відновлення кредитної системи вже створені, саме це показали результати першого півріччя та попередні результати за 8 місяців 2011 року.

3 Як і у травні, державні та іноземні банки залишаються фундаментом стабільності банківської системи України. За другий квартал відбулася незначна ротація банків у першій групі надійності. Зміну лідера рейтингу ПАТ «Ощадбанк» на дочірній банк ING Group скоріше можна вважати статистичною формальністю, ніж трендом. Обидва банки мають добрі позиції на ринку кожен у своєму сегменті та залишаються надійними.

АНАЛІЗ РИНКУ

Держбонд з «іноземним» забарвленням

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Сюрприз для внутрішніх інвесторів

Випуски гривневих облігацій з прив'язкою до курсу національної валюти вже були на українському ринку корпоративних облігацій. Так, піонер українського ринку облігацій компанія «Київстар» здійснила такий випуск 10 років тому, а востаннє такий інструмент використовував міжнародний аеропорт «Бориспіль», запропонувавши інвесторам внутрішні облігації у квітні 2010 р.

У післякризовий період ринок ОВДП розвивався стрімкими темпами порівняно з сегментом корпоративних облігацій. У січні-червні цього року Міністерство фінансів України розмістило ОВДП на загальну суму понад 35,4 млрд грн. Підвищена емісійна активність уряду пов'язана зі зменшенням ймовірності технічних дефолтів емітентів, досить високою ліквідністю комерційних банків і страхувальних компаній, пожеволенням діяльності лізингових, факторингових та інших фінансових компаній, потребою в довгостроковому фінансуванні підприємств. При цьому обсяг ОВДП у власності нерезидентів у січні-червні цього року зменшився на 5,67% до 8,9 млрд грн. Одна з причин падіння їхньої по-

аукціонах Мінфіну зменшився. З восьми аукціонів, проведених у серпні-вересні (станом на 20 вересня), п'ять відбулися з нульовим результатом.

«Через бідну інфраструктуру ринку іноземні інвестори не придуть на ринок валютних ОВДП, а для локальних гравців (банків з іноземним капіталом та інвестиційних компаній) вони будуть цікавими завдяки вищій дохідності, ніж у гривневих ОВДП та єврооблігацій», — прогнозує аналітик ІК «Ренессанс Капітал» Анастасія Головач.

З початку року валютний депозитний портфель українських банків виріс в еквіваленті на 18,8 млрд грн, кредитний — всього на 4,6 млрд грн. Враховуючи заборону на видачу споживчих кредитів в іноземній валюті, поява нового інструменту дасть змогу дещо збалансувати активи і пасиви банків та перекласти валютні ризики на державу. За словами аналітика інвестиційної групи (ІГ) «Спартак» Олександра Шуліки, окрім цього, банки з іноземним капіталом зможуть «застрахувати» свої гривневі активи від коливань курсу. Наявність прив'язки до нього може зацікавити і нерезидентів, але за умов зрозумілого механізму «прив'язки» та премії до кривої звичайних єврооблігацій, що розміщує Україна на світових ринках.

Менш оптимістично налаштований начальник

порівняно з ОВДП і єврооблігаціями є ймовірність переміщення частини попиту (особливо інвесторів, які хеджували гривневу дохідність за ОВДП) в новий інструмент», — говорить він. Однак малоймовірно, що уряд запропонує такі привабливі умови. Швидше за все вони не надто відрізнятимуться від умов поточних держпаперів або єврооблігацій.

Священна нацвалюта

З тим, що поява «валютних» ОВДП особливо не вплине на дохідність звичайних, погоджується керівник аналітичного підрозділу групи «Інвестиційний Капітал Україна» Олександр Вальчишен. На його думку, вони будуть інструментом залучення коштів. Теоретично конкуруватимуть між собою, але емітент таких інструментів буде один і той самий, тобто уряд, що сам вирішуватиме, які цінні папери йому пропонувати за залучення коштів до фінансування державного бюджету. «Складність валютних ОВДП для уряду полягатиме у визначенні майбутнього курсу грн/долар, який він намагатиметься бачити дещо в позитивнішому тоні, ніж ринок, що зазвичай дивиться на гривню через призму значних девальваційних очікувань (інколи доречно, а інколи — безпідставно). Але з огляду на макроситуацію та фінансову стабільність ідея

ми коровами» є стабільні гроші, тобто низька та прогнозована інфляція, що спонукатиме до накопичення населенням та бізнесом грошей саме у національній валюті.

Про те, що випуск денонімованих у валюті ОВДП підвищить ризики для державного бюджету України та йтиме в розріз з указом Президента про протидію доларизації економіки, заявляють інші експерти. У разі негативного сценарію пониження курсу гривні до основних світових валют прибутковість гривневих ОВДП скоріше всього істотно зросте — іноземні банки захочуть від них позбавитися. Тому експерти не прогнозують суттєвого збільшення обсягу ринку держпаперів до кінця року.

«Для збільшення обсягу держбондів потрібно міняти розрахункову інфраструктуру. Зараз технології розрахунків НБУ стосовно таких цінних паперів, м'яко кажучи, не стимулюють активність операцій — порядок розрахунків дуже відрізняється від того, що використовується в операціях із корпоративними облігаціями. Є можливість проводити операції через

Всеукраїнський депозитарій цінних паперів — для цього достатньо відкрити йому кореспондентський рахунок в депозитарії НБУ», — підкреслює управляючий директор ІГ «УНІВЕР» Олексій Сухоруков.

На думку експертів рейтингового агентства «Рюрик», для під-

Ощадбанк опустився на другу сходинку рейтингу, а його місце через покращення показників роботи посів ІНГ Банк Україна, дочірній банк голландської фінансової групи ING Group. Із рейтингу надійності ми також видалили банки, які брали, беруть або братимуть участь у поглинанні. Із банків групи UniCredit, що працюють в Україні, ми залишили тільки Укрсоцбанк, так само із рейтингу ми виключили Донгорбанк, який фактично вже приєднаний до Першого українського міжнародного банку (ПУМБ). Із двох банків французької банківської групи Credit Agricole Агентство залишило тільки Креді Агріколь Банк (раніше Індекс-Банк).

Сприймаючи результати рейтингу, слід розуміти, що в частині банків процедуру злиття на момент виходу рейтингу вже завершено, але станом на 01.07.2011 вони все ще існували як окремі юридичні особи та по-

давали звітність регулятору. Вже за підсумками 2011 року по завершенні злиття ці банки можуть покращити свою позицію у рейтингу надійності через укрупнення, яке фактично не враховане у статистиці НБУ від 01.07.2011. Загалом ми позитивно оцінюємо процеси укрупнення банків, що відбуваються зараз в Україні через злиття дочірніх, асоційованих або споріднених установ. Таке укрупнення має позитивно відбитися на пожеволенні кредитовування і поліпшити стабільність функціонування системи.

Із 26 банків, які отримали найвищу оцінку надійності, 19 були з іноземним капіталом, 5 банків повністю або частково підтримувались урядами держав різних країн. Саме названі категорії банків забезпечували стабільне функціонування банківської системи України.

Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг»

КОМПЕТЕНТНО

«Європейські відсоткові ставки, на жаль, і надалі залишатимуться лише мрією для українців»

Юрій ПРОЗОРОВ, президент Українського товариства фінансових аналітиків

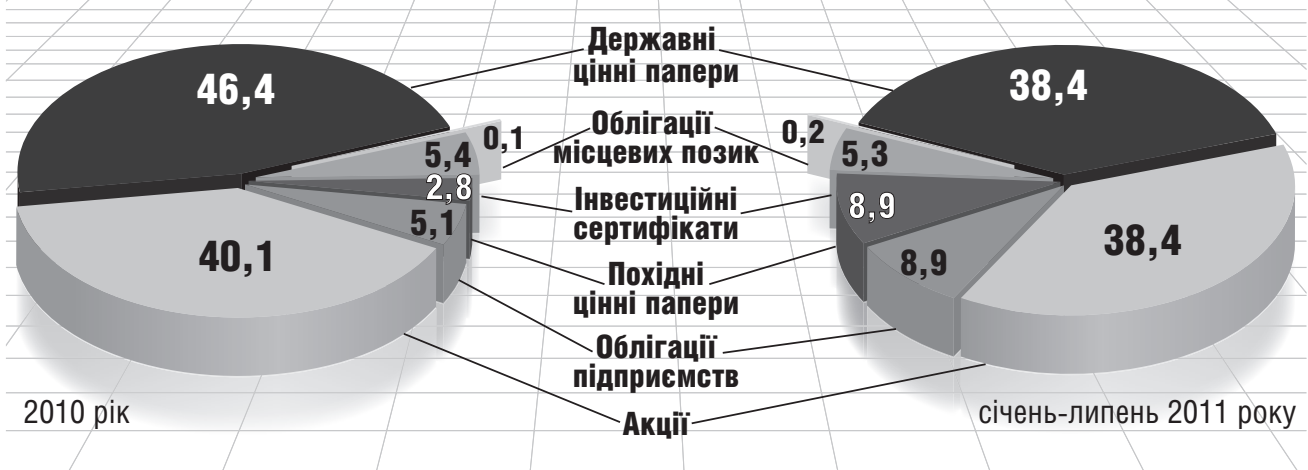
Рейтинг надійності за результатами 2-го кварталу 2011 року свідчить про достатньо стійке становище провідних банківських установ. Так, із 10 найбільших за розмірами активів банків за інформацією НБУ станом на 1 липня цього року найвищий рейтинг — рівня уа.1 РА «Стандарт-Рейтинг» мають 9. Треба зазначити, що загалом активи банківської системи за підсумками першого півріччя вперше за історію незалежної України перевищили 1 трильйон гривень, а станом на 1.09.2011р. досягли позначки 1028 млрд грн. Капітал банків зростав за 8 місяців випереджаючими темпами в 0,9 п.п. в порівнянні з зобов'язаннями. Але є й показники, що свідчать про продовження кризових явищ у банківській системі, і динаміка яких насторожує банківських аналітиків. Частка кредитного портфеля в банківських активах з січня по вересень поточного року зменшилася по системі з 69,3 до 67,9 відсотка. Що стосується джерел кредитування, то кошти фізичних осіб протягом цього періоду стабільно становили близько третини усіх зобов'язань банків, але на друге місце в структурі зобов'язань вийшли міжбанківські кредити та депозити, що становили в середньому близько 20 відсотків. Тоді як зазвичай другі за питомою вагою у стандартній структурі банківських пасивів кошти юридичних осіб були на рівні менше 19 відсотків, що свідчить про незбалансованість фінансування активних операцій.

Основна проблема банківської системи країни, на мій погляд, це не ситуація в проблемних банках і достатньо великий відсоток поганих кредитів по ситемі. Як і перед кризою, не усунено основне — інституційне — протиріччя: у системі при управлінні активами та пасивами мають місце суттєві гепи (розриви) по валютах та строках, коли вкладники зазвичай готові тримати у банках короткострокові депозити на 3, 6, максимум 12 місяців переважно в доларах та євро, але кредитування банки мусять здійснювати більше в національній валюті та на значно довші терміни, ніж залучають кошти в Україні від фізичних та юридичних осіб.

Подолання 22 вересня Верховною Радою вето Президента України на законопроект щодо заборони валютного кредитування також, з моєї точки зору, не є позитивним сигналом як для іноземного банківського капіталу, так і для клієнтів банків — пересічних громадян та представників малого та середнього бізнесу, яких тепер законодавчо позбавлено можливості вибирати валюту кредитування. Розмови про здешевлення гривневих кредитів вже не один десяток років залишаються розмовами, і надалі в умовах двозначної інфляції сподіватися про можливість отримати кредити у гривні нижче 15–20% річних майже нереально. І надалі європейські чи американські процентні ставки, на жаль, будуть залишатися лише мрією для українців, що потребують довгострокової іпотеки для покращення умов життя, чи кредиту для початку власної справи не під лихварський, а під справедливий процент.

Структура обсягів біржових контрактів (договорів) на організаторах торгівлі за видами цінних паперів

Джерело: дані Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, розрахунки національного рейтингового агентства «Рюрик»

пулярності — зниження дохідності. В січні-червні її середньозважений рівень коливався в діапазоні 8,46% — 9,49% (за аналогічний період 2010 року — 10,67% — 15,66%). Крім того, через зниження ліквідності банківської системи з червня по середину вересня попит на ОВДП, номіновані в гривні, на первинних

відділу аналізу фінансових ринків ПАТ «ІНГ Банк Україна» Олександра Печерицин. «Все залежатиме від умов випуску нових бондів (тобто прибутковості, термін розміщення та обсяг). Якщо обсяг буде невеликий, то їхня поява не зробить значного впливу на попит. У той же час, у випадку більш високої привабливості

про випуск «валютних» ОВДП хибна», — підкреслює експерт. На його думку, насправді уряду треба якомога активніше розвивати ринок звичайних ОВДП у гривні з фіксованим купоном і без прив'язок до інших валют. Залучати кошти на цей ринок треба через широкую економічну політику, де «священни-

щення прибутковості діяльності банків необхідно перенести фокус з державних цінних паперів з невисокою прибутковістю на кредитування і боргові інструменти з більш високою нормою прибутку. Та чи стануть таким інструментом держбонди у валюті, поки що залишається питанням.

СПОЖИВАЧ

До зарплати — на відсотках

ТЕНДЕНЦІЇ. В Україні активно розвивається сегмент споживчого кредитування

У кризові 2007–2008 роки банки масово відмовились від надання грошових кредитів без застави, адже вони не дарма вважаються найризикованішими. Зараз ситуація змінилася: більшість банків, зважаючи на нестабільну економічну систему, побуються видавати довгострокові кредити. І заробляють на коротких, хоч і небезпечних, позиках.

Гроші просто так

За даними Національного банку України, загальна заборгованість населення за споживчими позиками на 1 серпня поточного року склала 125,4 млрд гривень. Це лише на 2,2% менше, ніж роком раніше. Проте навіть така невелика ситуація банкірів не стримує: зараз кредити готівкою без застави видають понад 25 фінансових установ. Їх можна зрозуміти: відсоткові ставки за такими позиками становлять 35–70% річних, і ризики, пов'язані з неповерненням коштів безвідповідальними клієнтами, цілком виправдані.

Для того, щоб не розгубитися у розмаїтті запропонованих банками програм, передусім необхідно чітко визначитися, навіщо потрібні кошти і яка саме сума, а також — яке майно ви можете запропонувати банку в заставу.

Якщо кошти потрібні на придбання техніки чи інших товарів, отримати їх можна в 10 українських банках. Їх відділення зазвичай розташовані у торгових мережах. Перший внесок у всіх установах відсутній. Перелік документів, необхідних для оформлення покупки, короткий: паспорт та ідентифікаційний код. Деякі установи можуть додатково попросити довідку з місця роботи за останні шість місяців — якщо вартість товару, який ви облюбували, перевищує 2–3 тисячі гривень.

А от відсоткові ставки назвати низькими аж ніяк не можна: вони коливаються у діапазоні 24–105% річних. Розмір відсотків залежить від того, бере

банк у заставу товар, який ви збираєтесь придбати, чи ні. Якщо бере — сплачувати доведеться 30–60% від суми позики. Якщо ж банк не збирається ускладнювати собі життя вилученням та продажем комп'ютера, за який ви не змогли розрахуватися, тоді за кредит доведеться віддати 60–105%. Саме стільки ко-

штує ризик банку, який у випадку вашої неплатоспроможності залишиться ні з чим. Тож перш ніж взяти позику на новий телефон, задумайтесь: можливо, варто назбирати необхідну суму самотійно і не переплачувати його повну вартість?

Якщо ж сума потрібна значніша (10–20 тисяч гривень), і не на товари, а, скажімо, на відпочинок або весілля, тоді обійтися без довідки про доходи при оформленні позики не вдасться. Деякі фінансові установи додатково можуть попросити у вас заставу — скажімо, авто чи мотоцикл. Ті ж банки, які заставу не вимагають, змусять вас застрахувати власне життя: поліс коштуватиме вам додатково від 0,7 до 3% від суми позики.

Відсоткові ставки у цьому сегменті споживчого кредитування трохи нижчі: від 35% до 75% річних. Отримати позики можна в 20 фінансових устано-

вах країни. Середній строк кредитування — від двох місяців до трьох років.

Півквартири у кредит

Найбільше ж установ — понад 30 — охоче видають значні суми готівкою під заставу нерухомості. Щоправда, позичити ви зможете не більше ніж 50% вартості житла. Причому оцінку квартири установи проводять самотійно, з залученням власних експертів, тож завищити суму, «підмазавши» сторонніх осіб, позичальнику навряд чи вдасться. Деякі банки роблять ще простіше — наприклад, встановлюють кредитний ліміт. Тобто навіть якщо ви закладаєте у банку квартиру в 200 квадратних метрів вартістю понад 3 мільйони гривень, позичити зможете щонайбільше 800 тисяч.

Строки повернення кредитів більші — від 3 до 10 років. Нижчі і кредитні ставки — у середньому 15–18% річних. Переважна більшість установ не передбачає штрафних санкцій у разі якщо ви за-

хочете (і зможете) повернути кредит достроково. Та сама більшість додатково попросить вас застрахувати власне життя та заставну нерухомість від нещасних випадків чи то стихійних явищ.

При оформленні кредиту під заставу нерухомості слід враховувати таке. Передусім якщо квартира належить не тільки позичальнику, необхідно надати в банк нотаріально завірнену згоду співвласника нерухомості на те, що квартира перебуватиме під заставою. До того ж, на час перебування нерухомості у заставі ви як власник не маєте права її мініяти, передавати третім особам і навіть включати у заповіт.

Також необхідно пам'ятати, що надати у заставу квартиру, у якій ви власне і проживаєте разом зі своєю сім'єю, буде складно. Банки зазвичай з пересторогою ставляться до таких застав, прекрасно розуміючи, що відібрати у недобросовісного позичальника житло навіть у судовому порядку дуже складно. Особливо — якщо у ній прописані неповнолітні діти.

Засіб пересування чи розкіш?

СИТУАЦІЯ. Дешевий кредит на авто можна отримати, лише сплативши 50–70% його вартості

Якщо у 2008 році отримати позику на придбання машини було просто неможливо, то зараз кількість кредитних програм у цьому сегменті фактично повернулася до докризового рівня. Щоправда, умови надання позик значно відрізняються.

Нижче — тільки задарма

Восени ринок автокредитування почав поступово активізуватися після традиційної літньої паузи, зумовленої зниженням активності потенційних позичальників. А от у порівнянні з торішнім вереснем ставки знизилися майже удвічі — з 26–40% до 14–18% річних.

Пом'якшали і вимоги до позичальників: якщо у минулому році невід'ємною частиною кредитної угоди вважалася наявність надійного та стабільного поручителя, то зараз банки задовольняються засвідченою в установленому порядку довідкою із зарплатнею за останні півроку та копією трудової книжки, яка продемонструє досвід роботи та просування потенційного позичальника кар'єрними сходами.

Однак, як попереджують банкіри, тенденція зниження реальних кредитних ставок уже досягла логічного завершення. Тож до кінця року значних поступок очікувати не варто. «Восени-взимку

особливого здешевлення на ринку автокредитів ми не прогнозуємо — ефективна ставка складатиме 14–18% річних. Річ у тому, що в умовах жорсткої конкуренції гравці вже знизили ставки і утримують продажі продукту на мінімальній маржі, залучаючи депозити під 12–15% річних», — пояснює тенденції заступник голови правління, директор з роздрібного бізнесу VAB Банку Антон Шаперенков. А оскільки, за його словами, істотного зниження ставок за депозитами до кінця року не очікується, а основна складова кредитів — саме вартість депозитів, то до кінця року тенденцією для ринку автокредитування стане активніша пропозиція позичальнику плаваючих ставок як альтернативи фіксованим ставкам.

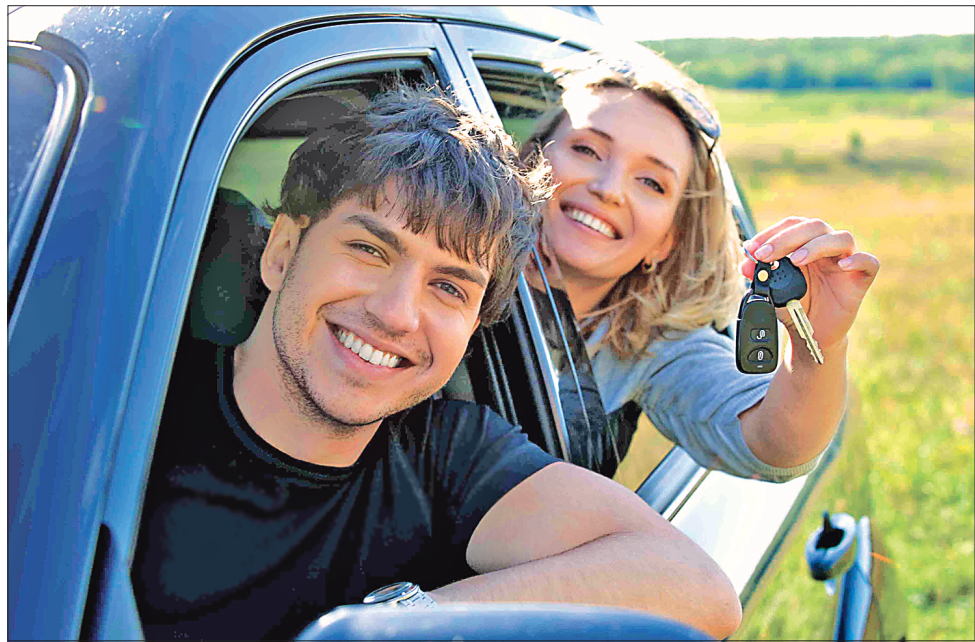
Потрібно «домазати»

Найпривабливіші кредитні програми на ринку вже традиційно пропонують банки, що працюють за партнерськими програмами з автомобільними салонами. Така співпраця вигідна і банкам, які отримують надійних клієнтів, і магазинам, які збільшують обсяги продажів. Останнім часом побила кількість партнерських програм не лише з автодилерами, а й, скажімо, зі страховими компаніями. У такому випадку, як-

що клієнт висловить згоду на страхування у запропонованій структурі, він зможе отримати значну додаткову знижку або інші приємні бонуси.

Вигідніше брати позику на рік або два — короткотермінові програми дешевші, аніж кредити, розраховані на 5–7 років. Так, середні відсоткові ставки за кредитами на 3 роки на нові авто вітчизняного виробництва коливаються у діапазоні від 6,7% («Перший український міжнародний банк», перший внесок за авто — 70%) до 32% (Банк Руський Стандарт, перший внесок — від 10%). Кредит на той самий термін, але на вживане авто, можна оформити мінімум під 16,4% річних («Ощадбанк», перший внесок — від 30%), а максимум — під 23,2% («МетаБанк», перший внесок — від 35%). Про це свідчать дані компанії «Простобанк консалтинг». Окремо варто зазначити, що банків, які пропонують позичку на купівлю вживаного вітчизняного авто, та ще й терміном на три роки, наразі лише чотири. Тоді як гроші на новенькі «колеса» готові надати більше 30 структур.

Вимоги до позичальників стандартні: паспорт, ідентифікаційний код, довідка про зарплату за останні шість місяців. Якщо клієнт одружений — ті самі дані чоловіка/дружини. Жодних інших умов банки не висувають, при-

Хочете машину задешево — сплатіть самотійно половину вартості

наймні на етапі початку процедури.

Кредити на авто іноземного виробництва трохи дорожчі. Оформити позику на такий засіб пересування терміном на три роки коштуватиме від 16,4% річних («Ощадбанк», перший внесок — від 30%) до 31,7% («Credit Agricole», перший внесок — від 50%).

Вимог за такими кредитними програмами більше, причому стосуються вони насамперед обраного вами авто. Скажімо, його вік на дату видачі кредиту не повинен перевищувати 5 років, а на дату сплати кредиту — 6 років. Банки також вимагають, щоб се-

редньорічний пробіг автомобіля не перевищував 30–40 тис. км.

Найбільше ж програм, напевно, пропонують банки на купівлю нових іномарок — станом на кінець вересня таких пропозицій було понад 200. Середні відсоткові ставки коливаються у межах 7–20% і залежать від розміру першого внеску: чим нижча його сума, тим більше доведеться сплачувати банку. Порахувати гешефт фінустанови нескладно: скажімо, ви вирішили придбати в кредит нове авто іноземного виробництва вартістю 180 тис. грн. Якщо у вас на руках є 70%

суми (126 тис. грн), то за три роки, сплачуючи кредит під 6,7% річних (1650 грн щомісяця), ви переплатите банку лише 6 тис. грн. Якщо у вас є лише 10% від потрібної суми (18 тис. грн), ви зможете отримати кредит щонайменше під 14,7% річних. У результаті за ті самі три роки ви виплатите банку 201 тис. грн (5600 грн щомісяця), а авто подорожчає на 39 тис. грн.

Тож найкращий варіант — назбирати якомога більшу суму самотужки, і в кредит взяти лише «хвостик», якого не вистачає. Саме на таких позичальників і розраховані зараз більшість кредитних програм.